

Analýza rizik při výskytu „aktivního střelce“ na střední škole

Lukáš Ilčík

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Lukáš Ilčík
Osobní číslo: L12228
Studijní program: B3909 Procesní inženýrství
Studijní obor: Ovládání rizik
Forma studia: kombinovaná

Téma práce: Analýza rizik při výskytu "aktivního střelce" na střední škole

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte teoretickou část zabývající se problematikou zvoleného tématu bakalářské práce.
2. Provedte analýzu rizik při výskytu aktivního střelce na zvolené střední škole.
3. Navrhněte opatření vedoucích k minimalizaci rizik ohrožení osob na střední škole aktivním střelcem.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovi univerzity, 2010, 300 s. ISBN 978-80-210-5288-8.

[2] URBAN, Miloslav, LÁTAL, Ivo, SPURNÝ, Joža. Jak se bránit zločinu. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1994, 91 s. ISBN 80-04-26581-2.

[3] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forenzní psychologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 446 s. ISBN 978-80-7380-461-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Miroslav Tomek, Ph.D.

Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce:

6. února 2015

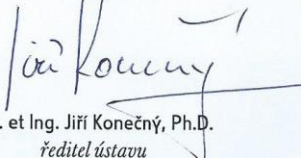
Termín odevzdání bakalářské práce:

16. května 2015

V Uherském Hradišti dne 20. února 2015

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

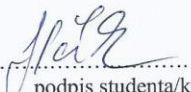
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne 27.4.2015

.....
podpis studenta/ky

ABSTRAKT

ILČÍK, Lukáš: Analýza rizika při výskytu „aktivního střelce“ na střední škole. [Bakalářská práce]. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení Ústav krizového řízení. Vedoucí: doc. Ing. Miroslav Tomek, Ph.D. Stupeň odborné kvalifikace: Bakalář (Bc.) v programu: Procesní inženýrství, studijní obor: Ovládání rizik. Zlín: FLKŘ UTB, 2015. 61 s.

Práce pojednává o analýze rizik při výskytu „aktivního střelce“ na střední škole. Teoretická část se zabývá všeobecným vysvětlením a popisem dané problematiky. Praktická část je zaměřena na analýzu rizik při výskytu aktivního střelce a dále návrh možných opatření vedoucích k minimalizaci rizik ohrožení osob na střední škole aktivním střelcem.

Klíčová slova: aktivita, bezpečnost, cvičení, riziko, střelec, škola, vražda.

ABSTRACT

ILČÍK, Lukáš: Analysis of risk of an „active shooter“ in high school. [Bachelor's thesis]. Thomas Bata University in Zlín. Faculty of Logistics and Crisis Management Department of crisis management. Leader/ Supervisor: doc. Ing. Miroslav Tomek, Ph.D. Levels of professional qualifications: Bachelor (Bc.) In the program: Process Engineering, Department study: Risk Control. Zlín: FLKŘ UTB, 2015, 61 pgs.

The thesis deals with risk analysis in the presence of an „active shooter“ in High school. The theoretical part deals with a general explanation and description of the issue. The practical part is focused on risk analysis in the presence of an active shooter, and possible measures to minimize the risks of people in High school active shooter.

Keywords: activity, safety, exercise, risk, shooter, school, murder,

Poděkování

„Děkuji vedoucímu své bakalářské práce, panu doc. Ing Miroslavu Tomkovi, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady a připomínky. Taktéž děkuji paní Ing. Ludmile Křivánkové za pomoc při provádění dotazníkového šetření a za poskytnuté informace o ISŠ Hodonín, Lipová alej 21.

Poděkování patří taktéž mé rodině za podporu při studiu.“

Motto:

„Čím více demokracie, tím důraznější a rychlejší postih je nutný vůči těm, kteří ji zneužívají.“

OBSAH

ÚVOD	9
1 CÍL A METODY ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
1.1 CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
1.2 METODY POUŽITÉ PŘI ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
2 NÁSILÍ VE ŠKOLE A PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY OSOB V ŠKOLSKÝCH OBJEKTECH	14
2.1 ZÁKLADNÍ POJMY Z OBLASTI OCHRANY OSOB VE ŠKOLSKÝCH OBJEKTECH.....	14
2.2 CO JE TO ŠIKANOVÁNÍ?.....	15
2.3 ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY OCHRANY OSOB VE ŠKOLSKÝCH OBJEKTECH	15
3 AKTIVNÍ STŘELCI VE ŠKOLÁCH	19
3.1 ÚTOKY VE ŠKOLÁCH	19
3.2 IDENTIFIKACE „AKTIVNÍHO STŘELCE“	20
3.2.1 Charakteristika „aktivního střelce“	21
3.2.2 Druh použité zbraně při útoku.....	22
3.2.3 Útoky „aktivních střelců“	22
4 VLIV MÉDIÍ, SOCIÁLNÍCH SÍTÍ A POČÍTAČOVÝCH HER NA AGRESIVITU OSOB	24
4.1 VLIV MÉDIÍ NA AGRESIVITU OSOB	24
4.2 VLIV SOCIÁLNÍCH SÍTÍ NA AGRESIVITU OSOB	24
4.3 VLIV POČÍTAČOVÝCH HER NA AGRESIVITU OSOB.....	25
4.4 VLIV LÉKŮ NA AGRESIVITU OSOB	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
5 POSOUZENÍ SOUČASNÉHO STAVU BEZPEČNOSTI STUDENTŮ A ZAMĚSTNANCŮ INTEGROVANÉ STŘEDNÍ ŠKOLY HODONÍN	27
5.1 SOUČASNÉ ZABEZPEČENÍ BUDOVY ŠKOLY Z HLEDISKA BEZPEČNOSTI STUDENTŮ A ZAMĚSTNANCŮ	28
5.2 VYUŽITÍ METODY SWOD ANALÝZY NA POSOUZENÍ BEZPEČNOSTI STUDENTŮ NA STŘEDNÍ ŠKOLE	30
5.3 VYHODNOCENÍ RIZIK VÝSKYTU AKTIVNÍHO STŘELCE NA STŘEDNÍ ŠKOLE S VYUŽITÍM JEDNODUCHÉ POLO-KVANTITATIVNÍ METODY „PNH“	33
5.4 VYHODNOCENÍ RIZIK POMOCÍ ISHIKAWOVA DIAGRAMU.....	36
5.5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI STUDENTY STŘEDNÍ ŠKOLY	39
5.5.1 Výsledky dotazníkového šetření	40
5.5.2 Shrnutí dotazníkového šetření.....	48
6 NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ	49
6.1 NÁVRH ZABEZPEČENÍ OCHRANY STŘEDNÍ ŠKOLY POMOCÍ KONTRLOVANÉHO VSTUPU (DOCHÁZKOVÝ SYSTÉM).....	49
6.2 NÁVRH ZABEZPEČENÍ STŘEDNÍ ŠKOLY KAMEROVÝM SYSTÉMEM	50
6.3 NÁVRH NA FYZICKOU OCHRANU STŘEDNÍ ŠKOLY	51
ZÁVĚR	52

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	54
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	56
SEZNAM OBRÁZKŮ	57
SEZNAM TABULEK.....	58
SEZNAM GRAFŮ	59
SEZNAM PŘÍLOH.....	60

ÚVOD

V dnešní uspěchané době, kdy hranice států představují pouze pomyslnou čáru na mapě, vzdálenosti se k sobě přibližují na minimum, nemůžeme již říct o nějaké události, že se to „u nás“ stát nemůže.

Aktivní nebo šílený střelec, tak je někdy nazýván útočník, který ve většině případů v některé ze středních škol podnikne útok a snaží se zabít co největší množství studentů. Z hlediska nedávné události, ke které došlo na střední škole ve Žďáru nad Sázavou, znovu vyvstala otázka bezpečnosti žáků na školách v České republice (dále jen „ČR“) proti této formě násilí. Ochrana studentů je samozřejmostí a neměla by se řešit pouze po vzniku takové události. Je potřeba přijmout adekvátní opatření, kdy zřizovatelé školských zařízení by měli poskytnout podporu při analýze rizik i při zpracování bezpečnostních plánů v návaznosti na odpovídající finanční pomoc. Tato bakalářská práce se bude zabývat „aktivními střelci“ na školách, i když tito mají velmi shodné chování a dají se podobně identifikovat jako ostatní šílení střelci, kteří provedou útok mimo školský objekt. Takovým příkladem může být útok v restauraci v Uherském Brodě, který silně zasáhl nejen zmíněné město a příbuzné obětí, ale celou ČR, jelikož útok probíhal takřka v přímém televizním i rozhlasovém přenosu.

Rodič, který dává své dítě na střední školu, mnohdy vybírá školu nejen podle toho, co přesně jeho dítě chce v budoucnu dělat, nebo čím by jej chtěl mít. Vybírá školu, která leží v dobré lokalitě, je dostupná, nabízí kvalitní učitele a studijní program. V neposlední řadě se taktéž zajímá, jaké má škola reference ve směru prevence. Žádný rodič nechce, aby jeho dítě bylo šikanováno, aby se mu ztrácely školní pomůcky nebo peníze. Rodič chce, aby dítě si svůj středoškolský život užilo a bylo absolventem s co nejlepšími studijními výsledky.

Úroveň ochrany školských objektů lze v dnešní době považovat za různou, kdy ve většině případů záleží na množství finančních prostředků, které zřizovatel do školy vloží. A to ať se jedná o státní nebo soukromou školu. Vynaložené finanční prostředky se v první řadě vkládají do platů zaměstnanců, jelikož každá škola chce mít kvalitní učitele, které dokáže náležitým způsobem finančně ohodnotit. Dále do vybavení potřebného pro výuku, do oprav budov a zařízení a bohužel často až v poslední řadě do zabezpečení objektů. Zabezpečení objektů však přichází zejména, až po neoprávněném vniknutí, krádeži, útoku na žáky nebo učitele atd.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části se zabývám školním násilím, jako je šikana, dále pak základní právní předpisy související s ochranou školských objektů v ČR. V další kapitole se krátce zaměřuji na útoky, které se v minulosti udály. Poté následují identifikační znaky „aktivního střelce“ a vliv různých sociálních aspektů na jeho mysl a chování.

Praktická část se zabývá rozborem současné situace bezpečnosti na Integrované střední škole Hodonín, Lipová alej 21. Monitoruje současný stav zabezpečení budovy školy. Pozorováním zavedených praktik při vstupu do školní budovy bylo zjištěno nedostatečné zabezpečení proti vstupu cizích osob do budovy školy. Jsou provedeny analýzy rizik a následně návrh zabezpečení ochrany střední školy vedoucích k minimalizaci rizik při výskytu „aktivního střelce“.

1 CÍL A METODY ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ochrana osob ve školách se v posledních letech stala velmi významnou součástí každého školského zařízení. Tato se vyvíjela postupně a opatření k zajištění bezpečnosti studentů a zaměstnanců škol se zdokonalovala po každém jednotlivém útoku na školní zařízení. Do ochrany byly, a v budoucnu ještě budou, vkládány nemalé finanční prostředky, které povedou k zajištění vyšší bezpečnosti, ale taktéž budou mít za následek jistá omezení ve formě kontrol, prohlídek a všudypřítomných kamerových systémů.

1.1 Cíl bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je analýza rizik při výskytu „Aktivního střelce“ na Integrované střední škole Hodonín, Lipová Alej 21.

Pro splnění účelu této práce jsem si vytýčil následující dílčí cíle:

- zpracovat teoretickou část, týkající se útoku „Aktivních střelců“ na školách,
- posoudit současné bezpečnosti na vybrané střední škole,
- vypracovat analýzu rizik, která by mohla nastat při výskytu aktivního střelce.
- navrhnout možná opatření, která by vedla k minimalizaci rizik ohrožených osob na vybrané střední škole „aktivním střelcem.“

1.2 Metody použité při zpracování bakalářské práce

Pro splnění cíle jsem použil metody pozorování, analýzy, osobních konzultací a rozhovorů. Provedenou metodou SWOT analýzy jsou zanalyzovány poznatky z úvodních kapitol a osobních pozorování. Zmapoval jsem silné a slabé stránky a dále příležitosti a hrozby při výskytu „aktivního střelce“ na ISS Hodonín. Výpočtem celkové bilance je poté stanovena strategie, kterou by se ISS Hodonín mohla v budoucnu vydat, aby v případě výskytu „aktivního střelce“ byla eliminována rizika popř. následky takového útoku.

Pro analýzu rizik byla použita jednoduchá polo-kvantitativní metoda „PNH“. Ohodnocením rizik při výskytu „aktivního střelce“ na ISS Hodonín a následným vyhodnocením metodou „PNH“ zjistíme rizika bezvýznamná, až nepřijatelná a stanovíme naléhavost přijetí bezpečnostních opatření.

Jako další analýza rizik byl použit Ishikawův diagram, neboli diagram příčin a následků, který nám jasně definuje úkoly k odstranění příčin na základě analýzy příčin. Na základě

tohoto pak přijmeme opatření k plánovanému zabezpečení objektu a snížení rizik a případnému školení „Amok“ v objektu ISS Hodonín.

Byl zpracován dotazník, kterým byl zajištěn kvantitativní výzkum o povědomí k uvedené problematice, šikaně, nošení zbraní do budovy školy a následných opatření pro ochranu osob ve školním objektu.

Integrovaná střední škola Hodonín, Lipová Alej 21 nebyla nikdy cílem takového útoku. To však neznamená, že k tomuto nemůže dojít. V každé škole v ČR se v jisté formě vyskytuje klasické a mnohdy přehlížené násilí ve formě šikany. Tímto je postižena velká část školní populace. Tato může být spouštěčem řetězu událostí, na jehož konci může být výbuch masivního a extrémního násilí, při kterém zahynou nevinné osoby.

I. TEORETICKÁ ČÁST

2 NÁSILÍ VE ŠKOLE A PRÁVNÍ ÚPRAVA OCHRANY OSOB V ŠKOLSKÝCH OBJEKTECH

Násilí ve školách jak v ČR, tak i ve světě se vyskytuje v různých formách a to již od útlého věku dětí. Nevyhýbá se dětem, které navštěvují mateřské školky, přes základní, střední až po vysoké školy. Násilí se zprvu projevuje mírným šťouchnutím, taháním o hračku, nadávkami. Tyto projevy nevhodného chování v pozdějším věku přecházejí k slovním a fyzickým napadením. Následkem tohoto může být poté šikana, a to v různé intenzitě i formách.

2.1 Základní pojmy z oblasti ochrany osob ve školských objektech

Mezi základní pojmy z oblasti ochrany osob ve školských objektech patří níže uvedené termíny, které jsou použity v bakalářské práci a jsou zde blíže vysvětleny:

- agrese je útočné jednání, úmyslný útok, chování, jehož záměrem je poškodit a ublížit,
- aktivní střelec je pachatel, jehož cílem je zabít co nejvíce osob,
- amok je pracovní název, který ukazuje na zkratkovitost jednání aktivního střelce
- bezpečnost znamená stav, v němž neexistují hrozby, případně jsou tyto zásadně eliminovány,
- ochrana je soustava opatření k minimalizaci rizik,
- riziko vyjadřuje míru a stupeň nebezpečí, je spojeno s pravděpodobností škody nebo újmy na životech a zdraví, nebo taktéž vyjadřuje pravděpodobnost, že dojde ke škodlivé události,
- střelec je člověk používající střelnou zbraň k sportovní střelbě, lovu nebo útoku na integritu člověka,
- student je člověk připravující se studiem na své budoucí povolání,
- školský objekt je budova sloužící pro výuku,
- zbraň je cokoliv, čím je možno způsobit zranění nebo smrt. [2][6][19]

2.2 Co je to šikanování?

„Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrmuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídni nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.“ [18]

Šikanování lze rozdělit do několika stádií, jelikož toto se nevyskytuje stále ve stejné formě, ale má vzrůstající intenzitu.

„První stádium se v podstatě odehrává v jakékoliv skupině. Všude je někdo neoblíbený nebo nevlivný, na jehož úkor je prima si dělat legrácky. Pak to jde ale dál, skupina si najde jakého otloukánka. Třetí stádium už je klíčové. Vydělí se jádro útočníků a systematicky začne šikanovat nejvhodnější oběti. Do této chvíle lze věci jasně řešit. Následně dojde k bodu zlomu, kdy se šikanování stane nepsaným zákonem i pro opravdu slušné děti a celá skupina se stává krutou. V pátém stádiu – totalitě – se stane šikanování skupinovým programem.“ Stadia šikanování podle Dr. Michala Koláře [4]

Jelikož šikana je velmi nebezpečné jednání s cílem ublížit jinému, je zde možný přerod v další fázi, kdy agresorovi již nestačí pouze fyzická forma násilí. Na druhou stranu taktéž u oběti šikany může dojít přerod do fáze, kdy nechce trpět již další příkoří na něm páchané a bude si to chtít se všemi, kdo mu ubližovali, popř. neslyšeli jeho volání, vyřídít. Zde poté může nastat přerod v tzv. „aktivního střelce.“

2.3 Základní právní předpisy ochrany osob ve školských objektech

Právní úprava v oblasti zabezpečení a ochrany školských objektů v ČR je řešena platnými právními předpisy. Problematika je velmi rozsáhlá a z uvedeného důvodu bude poukázáno jen na nejdůležitější právní a normativní předpisy. K základním právním předpisům ochrany osob v školských objektech patří ty, které upravují otázku zřizování a provoz školských zařízení, a taktéž ochrany a bezpečnosti osob. Jedná se zejména o:

- Listina základních práv a svobod:
Článek 6 :
 - Každý má právo na život.
 - Lidský život je hoděn ochrany již před narozením.
 - Nikdo nesmí být zbaven života [9]
- Zákon č. 561/2004., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, v pozdějším znění (školský zákon), ve kterém je uvedeno:
 - § 22 – „...Žáci a studenti jsou povinni dodržovat vnitřní řád a předpisy a pokyny školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni.“
 - § 29 odst. 2 – „Školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělání a s nimi přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.“
 - § 30 – „...Ředitel školského zařízení vydává vnitřní řád, který upravuje podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků nebo studentů a jejich ochrany před patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí, dále podmínky zacházení s majetkem školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.“ [13]
- Zákon č. 40/2009., trestní zákoník:
 - § 20 odst. 1 – „Jednání, které záleží v úmyslném vytváření podmínek pro spáchání zvláště závažného zločinu, zejména v jeho organizování, opatrování nebo přizpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, ve spolčení, srocení, v návodu nebo pomoci k takovému zločinu, je přípravou jen tehdy, jestliže trestní zákon u příslušného trestného činu výslovně stanoví a pokud nedošlo k pokusu a dokonání závažného činu.“
 - § 20 odst. 2 – „Příprava je trestná podle trestní sazby stanovené na zvláště závažný zločin, k němuž směřovala, jestliže trestní zákon nestanoví něco jiného.“

- § 140 odst. 1 – „Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až osmnáct let.“
- § 140 odst. 2 – „Kdo jiného úmyslně usmrtí s rozmyslem nebo po předchozím uvážení, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až dvacet let.“
- § 140 odst. 3 – „Odnětím svobody na patnáct až dvacet let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2:
 - a) na dvou a více osobách,
 - b) na těhotné ženě,
 - c) na dítěti mladším patnácti let.“
- § 140 odst. 4 – „Příprava je trestná.“ [7]
- Zákon 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu:
 - § 2 – „Držením zbraně nebo střeliva se rozumí mít zbraň nebo střelivo uvnitř bytových nebo provozních prostor, nebo uvnitř zřetelně ohraničené nemovitosti se souhlasem vlastníka nebo nájemce uvedených prostor nebo nemovitosti.“
- Zákon 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému:
 - § 3 – „Integrovaný záchranný systém se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému.“
 - § 4 – „Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie ČR.“ [11]
- Zákon 273/2008 Sb. o Policii ČR:
 - § 2 – „Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti

svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.“

- § 53 – „Policista je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku.“
- § 56 – „Policista je oprávněn použít zbraň:
 - a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi,
 - b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,
 - c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet.“ [12]

3 AKTIVNÍ STŘELCI VE ŠKOLÁCH

Aktivní střelci ve školách nejsou fenoménem posledních let. Je to mylná představa lidí, která je zapříčiněna rozmachem celosvětových sítí, rádia, televize a internetu, kdy o útocích se dozvídáme pouze dříve, rychleji a takřka v reálném čase. Obecně se má za to, že se tyto útoky nedají předpovídat, že jsou nepochopitelné a nemají viditelný spouštěcí moment, a proto nejsou logicky uchopitelné. [14]

Aktivní nebo taky šílený střelec. Tak lze označit ozbrojeného pachatele, jehož cílem je zabít co nejvíce osob. Místo a čas útoku je ve většině případů přesně naplánován. Aktivní střelec nechce vyjednávat, nevzdává se a většinou zahyne při střetu s policií. Obecně lze takovou osobu charakterizovat jako velmi agresivního pachatele. Tento v krátkém časovém období spáchá masovou vraždu, pomoci střelné zbraně či jiných zbraní. Ne ve všech případech však musí docházet k velkému počtu úmrtí. Termín „masová vražda“ je definován, jako „likvidace čtyř a více lidí v rámci jedné události, tj. na jednom místě a v jednom plynulém časovém dění.“ [3]

3.1 Útoky ve školách

Za tzv. první útok, který byl zmapován, lze považovat útok, který v roce 1927 provedl v BathSchol ve státě Michigan v USA Andrew Kehoe. K útoku nepoužil střelnou zbraň jako většina jeho následovatelů, avšak dynamit, kdy při tomto útoku zahynulo 45 osob, převážně dětí a škola byla srovnána se zemí. Důvodem jeho útoku byla zhoršená finanční situace rodiny z důvodu platby školného. Nejenom, že se jednalo o první, řádně zmapovaný útok „Aktivního střelce“, jak byl později definován, avšak útok byl taktéž z hlediska počtu obětí prozatím nevyšší. Nikdy poté nebylo v areálu školy tolik obětí. [14]

V průběhu následujících let došlo k dalším obdobným útokům, kdy tyto byly ojedinělými akcemi zejména na území USA.

Vzhledem k tomu, že se akce střelců začali množit, policie začala přijímat opatření k zamezení podobných útoků. Vypracovávala potřebné bezpečnostní plány jak postupovat na místě v případě útoku na školu.

Důvodem, proč se „aktivní střelci“ nejvíce vyskytují ve školských zařízeních je ten, že se zde nachází velké množství osob, které pro střelce znamenají snadné terče. Oběti pak nejsou cíleně vybírány, ale střelec se jich snaží zabít co nejvíce. [15]

Místa útoků „aktivních střelců“ lze rozdělit dle místa útoku:

- školy nebo objekty, ke kterým má vztah,
- školy nebo ostatní objekty (kanceláře, nemocnice, nákupní centra, ulice a další místa, kde je zvýšená koncentrace osob) bez vztahu, náhodně vybrané dle situace.

Z historie víme, že většině případů se stala ve škole, na kterou byl aktivní střelec nějakým způsobem navázán. Často se jedná o bývalé absolventy, studující nebo čerstvě vyhozené studenty. Co se týká četnosti útoků, tak největší díl připadá na střední školy a to celých 48 %, poté univerzity 24 %, dále základní školy 21 %. [15]

3.2 Identifikace „aktivního střelce“

Analýzou útoků, které byly v minulosti provedeny je zřejmé, že útočníkem je v z 97 % muž (toto číslo je analyzováno z posledních 29 případů). Takového jedince lze identifikovat podle několika znaků:

1. Jedná se o samotáře, nikdo o něm neví a nikoho nezajímá.
2. Chování není i přes útlak, kterému je vystaven, přímo fyzicky agresivní.
3. Je podivínský a vymyká se běžnému průměru (fyzicky, psychicky i sociálně).
4. Projevuje nenávist vůči nekonkrétním cílům.
5. Má blízko ke zbraním, obdivuje je.
6. Shromažďuje zbraně.
7. Stahuje z internetu návody na výrobu zbraní.
8. Může být členem střeleckého kroužku.
9. Nosí zbraň do školy nebo do úřadu.
10. Shromažďuje trvanlivé potraviny, výzbroj a výstroj pro přežití v přírodě.
11. Má v oblibě násilí a tímto se zabývá.
12. Píše si deník.

13. Má nefungující partnerský vztah, častý je rozchod s partnerkou.
14. Chování se zásadně mění podle toho, zda mluví s autoritou nebo sobě rovným.
15. Je uzavřen sám do sebe, je odpoután se od rodiny.
16. Je členem satanistického hnutí či jiného extrémního hnutí, či gangu.
17. O svých plánech často mluví dopředu, ale je to považováno okolím za vychloubání.
18. Pokud jdou do akce a někdo se jich ptá, „kam jdeš“, tak klidně odpoví „lovit lidi“.
19. Má záliba v morbidních věcech (lebky, kosti apod.).
20. Jsou u něj časté přestupky ve škole.
21. Někdy hledá pro svůj čin spojence.
22. Neúspěšně se léčí - problematická, neúčinná nebo sabotovaná léčba duševní nemoci typu deprese, schizofrenie apod.
23. Vzbuzuje u ostatních lidí neurčité obavy.
24. Okolí se ho obává jako možného budoucího pachatele. [15]

3.2.1 Charakteristika „aktivního střelce“

Typickým útočníkem je student střední nebo vysoké školy, který má ke konkrétní škole vazbu, buď na ní studuje, nebo z ní musel krátce před tím odejít. Ve většině případů se jedná o jedince, který není příliš schopný (v několika případech je tomu naopak), z hlediska postavení ve skupině studentů je spíše outsiderem. Jako dalším spoluindikátorem jeho budoucích činů je i osamělost. Mnozí měli před skutkem potíže se zvládnutím svého chování a inklinovali k násilí v některé z možných forem. Násilí mohli projevovat i maskovaně, hrát násilné počítačové hry, s výrazným nasazením a neadekvátní oblibou. Typická je záliba ve zbraních, zručnost v jejich používání, kontakty s lidmi s podobnou zálibou na internetu, příslušnost k extrémním názorům nebo sektám. Dále se může jednat o oblibu hudebních skupin, které mají v repertoáru smrt a násilí. Budoucí střelci však při studiu své projevy pokud možno skrývají před autoritami, navenek jsou konformnější, než jak se projevují před svými spolužáky. Ti to samozřejmě mohou vyhodnotit jako chvástání outsidera, který neumí nic jiného. V těch nejextrémnějších případech byli pachatelé pod psychologickou kontrolou a vlastně v terapii. Přesto dovedli skrývat své záměry. [14]

3.2.2 Druh použité zbraně při útoku

Zbraně, které jsou při útoku použity, mají různý charakter a palebnou sílu. V případě, že pachatel plánuje útok, ukryje v objektu, ve kterém střelbu provede, větší množství zbraní. Nejpoužívanější jsou však krátké palné zbraně. Tyto jsou voleny pro snadnou obsluhu, schopnost rychlé palby, nízkou hmotnost a tudíž možnost dobrého skrytí. Následují pušky a brokovnice, kdy toto bývají mnohdy upraveny a to tak, že mají zkrácenou hlaveň. Dvakrát byl použit samopal, který vzhledem k svému výkonu byl použit samostatně a útočník spoléhal pouze na něj. Co se týká bodných a sečných zbraní jako jsou nože, mačety, bodáky, tak tyto si „aktivní střelec“ taktéž přinese, avšak použije je jen zřídka. Jedná se totiž o kontaktní zbraň, kdy její použití vyžaduje překonání vzdálenosti. Tato vzdálenost by se dala označit jako intimní, a tak bývají tyto zbraně použity v případech, kdy je motiv útoku silně osobní. Aktivní střelci většinou nevyhledávají osobní kontakt s obětí, jako je bití nebo kopance, na kterou má být vystřeleno. Další druhy zbraní jsou ve svém počtu zastoupeny pouze v minimálním množství. [1]

Co se týká délky útoku pachatele ve škole, je třeba uvést, že tento trvá v řádu několika minut. Jen zřídka je delší jak 10 minut. I v případě, že má větší množství zbraní a střeliva, spáchá sebevraždu, nebo je následně zastřelen policií.

3.2.3 Útoky „aktivních střelců“

Útoků provedených „aktivním střelcem“ na některé ze škol je velké množství. Zde jsem uvedl ty, při kterých bylo nejvíce obětí. Dva případy jsou popsány podrobněji, zbylé výčtem. Jedná se o útoky v USA i v Evropě.

- 1999 Střední škola Columbine (USA) – Eric Harris a Dylan Klebold vyzbrojeni brokovnicemi, poloautomatickou puškou a dále bombou vnikli do školy a zavraždili 12 studentů a učitele. Dále zranili 24 dalších osob. Celý útok trval 50 minut. Po příjezdu policie a krátké přestřelce spáchali sebevraždu. Původně plánovali odpálit ve školní jídelně propanbutanovou láhev upravenou jako bombu. Tato se jim však nepodařila odpálit. Následky tohoto výbuchu by byly fatální. [15]
- 2008 Univerzita Illinois (USA) – Steven Phillip Kazmierczak vyzbrojen brokovnicí a pistolemi zastřelil 6 studentů a dalších 18 zranil. Byl zastřelen při zásahu policií. Jednalo se o vynikajícího studenta, uveřejňoval články v prestižním časopise o nápravném systému v USA. [21]

- 1996 Základní škola Dunblane (Skotsko) – Tomas Hamilton, 16 dětí ve věku 5-6 let,
- 2002 Gymnázium Erfurt (Německo) - Robert Steihäuser, 13 dospělých, převážně učitelé,
- 2007 Univerzita Virginia (USA) - Čo Sung-hu, 32 mrtvých,
- 2008 Střední škola Kauhajoki (Finsko) – Matti Juhani Saari, 10 spolužáků zabil, další těžce zranil,
- 2009 Střední škola Winnenden (Německo) – Tim Kretschmer, 9 žáků, 3 učitele, 2 kolemjdoucí. [20]

4 Vliv médií, sociálních sítí a počítačových her na agresivitu osob

Zločin je v médiích každodenně všudypřítomný a je součástí naší reality. Masmédia z obchodních důvodů popisují a zveřejňují činy jak vraždit, vylupovat banky, unášet nevinné atd. Tímto způsobem deformují v lidské mysli představu o povaze dobra a zla. Tvůrci filmových thrillerů a počítačových her ve scénářích dobro vědomě oslabují a zlo posilují, aby příběhy popisující virtuální souboje učinili krvavější, krutější a dobrodružnější. Dobro nakonec z povinnosti zvítězí, ovšem díky použití taktických a bojových prostředků zla, a tak napodobí jeho brutalitu.

4.1 Vliv médií na agresivitu osob

Vztah médií ke kriminalitě je zřejmý, jelikož pro ně představuje trvalý objekt zájmu, jehož intenzita dosahuje forem až určité posedlosti. Případy šílené střelby jsou mediálně vděčným tématem, které se dostává do televizního vysílání i ve formě přímého přenosu.

Agrese v médiích s velkou pravděpodobností zvyšuje agresivní tendence, vyskytnou-li se tyto podmínky: efektivita, normativnost, přiléhavost a chytlavost, tj. vysoká míra emocionálního nabuzení. Realistické zobrazení konkrétní agrese, se kterou má divák již nějakou, byť jen zprostředkovanou zkušenost, zaujme diváka více, než fiktivní násilí. Obrovská moc médií ovlivňuje myšlení, cítění i jednání lidí a je nezpochybnitelným faktorem. Agrese vysílaná v televizním pořadu (včetně přímého zpravodajství), může sloužit jako vzor hodný napodobení. [2]

4.2 Vliv sociálních sítí na agresivitu osob

Taktéž sociální sítě, které umožňují sdílet videosekvence, např. různá prohlášení pachatelů šílené střelby, mohou inspirovat další pachatele. Dokládá to fakt, že si část útočníků vedla internetový deník. V tomto projevovali své skryté myšlenky, emoce a přání. Deník může být v současné době vytvořen taktéž ve formě blogu nebo internetových stránek. Několik pachatelů umístilo na webové stránky i video se vzkazem či vysvětlením svého činu. Takovým příkladem byl útok Matti Juhani Saariho na střední školu ve Finsku v roce 2008. [17]

4.3 Vliv počítačových her na agresivitu osob

Zda má vliv na osobu střelce taktéž vliv počítačových her, byl v minulosti zkoumán psychology, kdy se však jednoznačně neprokázalo, že hraní počítačových her má vliv na zvýšení agresivity a izolace od reálného světa hráčů. V případě pachatelů na columbijské střední škole bylo prokázáno, že oba pachatelé byli fascinováni počítačovou hrou Doom. Oběti své střelby poté nevnímali jako živoucí bytosti, ale pouze jako nepřátele. [17]

I když mladiství nebo nezletilci zabíjejí v těchto hrách své protivníky jen ve virtuální dimenzi, vše se děje velmi obdobnými technickými prostředky, kterými by vraždili i v realitě. Ovládají zaměřovače, tisknou spouště, vidí své oběti umírat. Poté jsou za své zabíjení odměňováni dobrým hodnocením a postupem do náročnější části hry. Na herních konzolích se učí vraždit stejně vynalézavě a pragmaticky, jako se učí pilot na simulátoru řídit letadlo, kdy se snaží reagovat na všechny eventuality, které se můžou při letu vyskytnout. Je zarážející, že i děti, které neumí psát a číst, ovládají počítačové hry s nebezpečně silným agresivním, popř. vraždícím potenciálem. [5]

Je však třeba uvést, že pravidelné hraní počítačových her není zdaleka automatickou součástí životního stylu potencionálního střelce.

4.4 Vliv léků na agresivitu osob

Jedná se zejména o léky předepisované na ADHD, což je porucha pozornosti s hyperaktivitou. Sem patří léky patřící do skupiny narkotik. Lék Prozac, který může být dětem předepisován na mírné deprese, může zvyšovat agresivitu a riziko sebevražd. Byly prokázány souvislosti mezi užíváním psychotropních léků u dětí a jejich následného agresivního chování, které vedlo až k zabití. Mnoho takových uživatelů se vyskytuje mezi školními střelci. [16]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

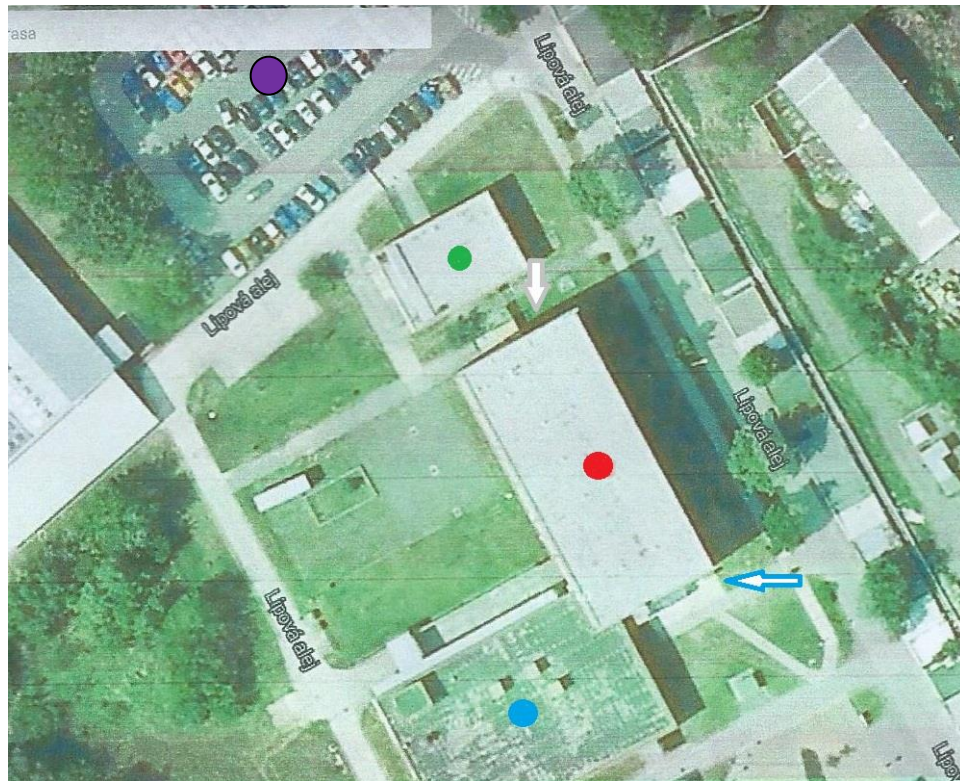
5 POSOUZENÍ SOUČASNÉHO STAVU BEZPEČNOSTI STUDENTŮ A ZAMĚSTNANCŮ INTEGROVANÉ STŘEDNÍ ŠKOLY HODONÍN

Pro zpracování své bakalářské práce jsem si vybral Integrovanou střední školu Hodonín (dále jen „ISŠ“). Uvedená škola se nachází v Jihomoravském kraji, v bývalém okresním městě Hodonín, které sousedí se státní hranicí se Slovenskou republikou. V minulosti se v Hodoníně nacházely podniky, které zaměstnávaly značnou část obyvatel okresu Hodonín. Jednalo se zejména o cukrovar, firmu na zpracování tabáku, dřeva, elektrárna Hodonín. V průběhu posledních 20 let došlo k likvidaci nebo utlumení uvedených společností a následnému zvyšování nezaměstnanosti, které v současné době dosahuje 15 %. Zdejší školství vychovává studenty jak v učňovských oborech, tak v maturitních technických i humanitních oborech. Budova školy ISŠ Hodonín se nachází v okrajové části města, v blízkosti lesa, ve kterém je umístěna Zoologická zahrada (dále jen „ZOO“) Hodonín. V blízkosti se nachází frekventovaná silnice I/55. Je zde dobře dostupná hromadná městská doprava, ve městě se nachází autobusové a vlakové nádraží.

Integrovaná střední škola Hodonín vznikla sloučením dvou středních škol, kdy pro potřeby bakalářské práce se bude jednat o budovu školy, která má čtyři nadzemní a jedno podzemní podlaží (obrázek 1). V budově ISŠ se nachází 16 kmenových učeben, 5 odborných učeben, školní kuchyně s jídelnou a truhlářská hala pro výuku oboru tesař, truhlář.

Na škole v současné době studuje a je zaměstnáno:

- 204 studentů učňovských ročníků (společně sudý i lichý týden, kdy studenti jsou týden ve škole a týden mají odborný výcvik),
- 131 studentů maturitních ročníků,
- 26 učitelů,
- 6 mistrů odborné výuky,
- 7 nepedagogických zaměstnanců,
- 10 ostatních zaměstnanců.

Obrázek 1 Mapa ISŠ Hodonín [Zdroj: autor]

Poznámka:

- budova školy
- budova kotelny
- jídelna, truhlářská hala
- ← hlavní vstup do budovy školy
- ↓ vedlejší vstup do budovy školy
- parkoviště ZOO Hodonín

5.1 Současné zabezpečení budovy školy z hlediska bezpečnosti studentů a zaměstnanců

Budova ISŠ není v současné době opatřena žádnými bezpečnostními prvky, kromě elektronického zabezpečení proti vstupu v době, kdy se v budově nikdo nenachází. Na budově ani uvnitř budovy není propracovaný kamerový systém. Uvnitř budovy se nachází pouze jedna kamera, kdy tato je nainstalována ve sklepních prostorách budovy, kde jsou šatny studentů. Kamera zde byla nainstalována v minulosti, jelikož docházelo k drobným krádežím věcí ze šaten. Záznam z kamery je nahráván na pevný disk

v kanceláři ředitele ISS, kdy tento je k dispozici pouze tři dny a poté se přehraje dalším záznamem. Prohlídka záznamu se provádí pouze v případě nahlášení protiprávního jednání a záznam je poté předán Policii ČR. Krádeže byly v minulosti šetřeny Policií ČR, kdy však pachatel nebyl zjištěn. Hlavní vstup do budovy je zabezpečen elektronickým zámekem, kdy v jeho blízkosti se nachází zvonek s mikrofonem a reproduktorem. V ranních hodinách, když žáci přichází do budovy školy, stojí u vstupních dveří správce budovy. Tento spíše kontroluje, zda do budovy nevchází jemu zcela neznámá osoba, i když při počtu studentů, kteří do školy vstupují, je pravděpodobné, že do budovy může vstoupit teoreticky kdokoliv. V průběhu vyučování jsou vstupní dveře uzavřeny elektronickým zámekem. Pokud chce někdo vstoupit do budovy, zazvoní a ohlásí se mikrofonu. Následně je vpuštěn. Pokud se jedná o cizí osobu, dostaví se ke dveřím některý ze zaměstnanců školy. V případě, že se jedná o studenta, tento je po ohlášení následně vpuštěn do školy bez další kontroly, jelikož studenti přecházejí na výuku mezi různými budovami. Je tedy zřejmé, že hlavní vstup do budovy školy je nedostatečně zabezpečen. Další vstup se nachází z boční strany budovy od blízké ZOO. Tento vstup je uzamknut, kdy klika je z venkovní strany opatřena koulí. Klíče od tohoto vstupu má pouze správce budovy. Budova je vybavena požárním schodištěm, kdy vstup na toto je však uzamčen a není jej možné použít. [22]

5.2 Využití metody SWOD analýzy na posouzení bezpečnosti studentů na střední škole

Pro analýzu rizik jsem zvolil metodu SWOT, která spočívá ve stanovení silných a slabých stránek a dále příležitostí a hrozeb. Tyto ovlivňují do budoucna ochranu osob v objektu. Cílem SWOT analýzy je celkové vyhodnocení bezpečnosti osob. Ohodnotíme jednotlivé ukazatele v níže uvedené Tab.1. Vzájemným působením silných a slabých ukazatelů na jedné straně a příležitostí a hrozeb na druhé vznikají nové hodnoty, jejichž vypovídací hodnota hovoří o tom, jaká je pravděpodobnost rizikového scénáře (Tab.2).

Tab. 1 Analýza SWOT - rizik na ISS Hodonín

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Uzamčený druhý vchod do budovy	Přechod studentů mezi budovami
Policie ČR ve stejném městě	Nedostatečně zabezpečené vstupní dveře
Cvičení „AMOK“	Čtyři nadzemní podlaží, jedno schodiště
Městská policie Hodonín	Nepropracovaný kamerový systém
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Kamerový systém	Útok studenta, nebo cizí osoby
Kontrolovaný vstup (docházkový systém)	Zranění či smrt studentů a zaměstnanců
Pracovníci soukromé bezpečnostní služby (SBS)	Zranění či smrt zasahujících policistů
Bezpečnostní rám u hlavního vstupu	Vyšší investice do zabezpečení

[Zdroj: autor]

Tab. 2 Analýza SWOT - Rozhodovací tabulka

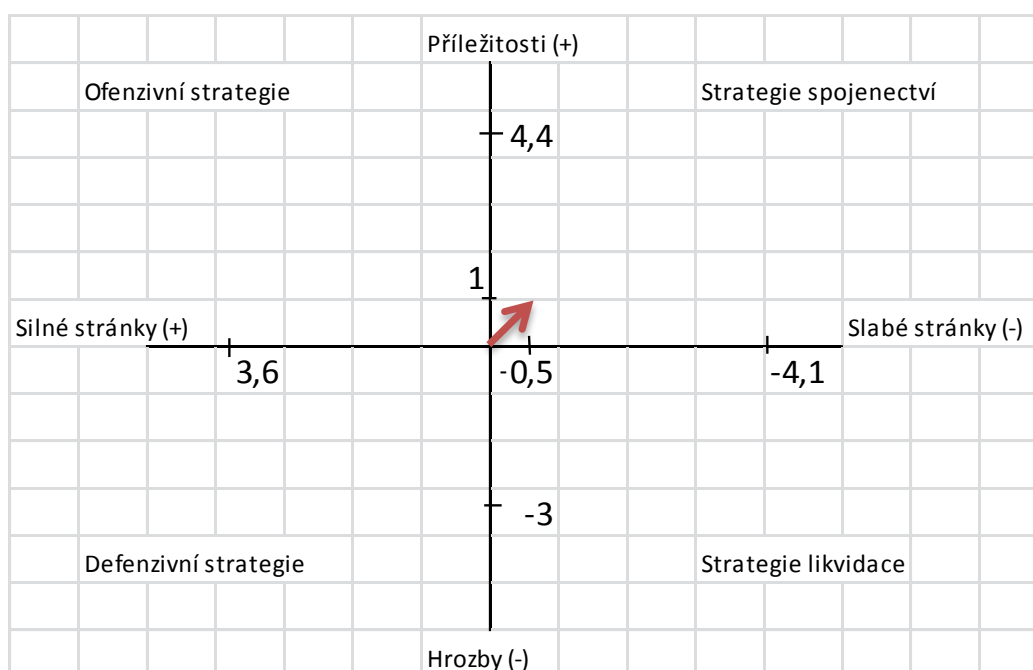
INTERNÍ PROSTŘEDÍ											
SILNÉ STRÁNKY						SLABÉ STRÁNKY					
POZITIVA		V	H	VH			V	H	VH	NEGATIVA	
	S1	Uzamčený druhý vchod do budovy	0,1	3	0,3	W1	Přechod studentů mezi budovami	0,3	-3		-0,9
	S2	Policie ČR ve stejném městě	0,4	5	2	W2	Nedostatečně zabezpečené vstupní dveře	0,3	-5		-1,5
	S3	Policie ČR, cvičení AMOK	0,2	2	0,4	W3	Čtyři nadzemní podlaží budovy, jedno schodiště	0,3	-5		-1,5
	S4	Městská policie Hodonín	0,3	3	0,9	W4	Nepropracovaný kamerový systém	0,1	-2		-0,2
	Součet		1	-	3,6	Součet		1	-		-4,1
EXTERNÍ PROSTŘEDÍ											
PŘÍLEŽITOSTI						HROZBY					
POZITIVA		V	H	VH			V	H	VH	NEGATIVA	
	O1	Kamerový systém	0,2	3	0,6	T1	Útok studenta, nebo cizí osoby	0,3	-4		-1,2
	O2	Kontrolovaný vstup (docházkový systém)	0,2	4	0,8	T2	Zranění či smrt studenta	0,4	-4		-1,6
	O3	Pracovníci SBS	0,3	5	1,5	T3	Zranění či smrt zasahujících policistů	0,1	-3		-0,3
	O4	Bezpečnostní rám u hlavního vstupu do budovy	0,3	5	1,5	T4	Vyšší investice do zabezpečení	0,2	-3		-0,3
Součet		1	-	4,4	Součet		1	-	-3,4		

[Zdroj: autor]

Tab. 3 Celková bilance

Interní	-0,5
Externí	1
Celkem	0,5

[Zdroj: autor]

Graf 1 - Grafické zobrazení SWOT analýzy

[Zdroj: autor]

Z provedené SWOT analýzy vyplývá, že celková bilance je kladná (Tab.3). Externí prostředí převládá nad interním, ale v interním prostředí slabé stránky převažují nad silnými. Integrovaná střední škola Hodonín tedy v případě výskytu „Aktivního střelce“ není příliš dobře chráněná. To, že Policie ČR i Městská policie Hodonín sídlí přímo ve městě, byly by hlídky v takovém případě na místě do několika minut. I zde je však vysoká pravděpodobnost, že by si útok vyžádal ztráty na životech. V externím prostředí převládají příležitosti nad hrozbami (Graf 1). Z tohoto důvodu, by se měl tedy zřizovatel školy zaměřit na zlepšení zabezpečení budovy školy, kterými by se minimalizovala rizika výskytu „aktivního střelce“ na uvedené škole. Finanční prostředky vložené do zabezpečení objektu školy, by v případě výskytu „aktivního střelce“, mohly minimalizovat ztráty na životě a zdraví osob, popř. by takovému útoku mohly přímo zabránit.

5.3 Vyhodnocení rizik výskytu aktivního střelce na střední škole s využitím jednoduché polo-kvantitativní metody „PNH“

Pro posouzení rizik při výskytu aktivního střelce na střední škole, je možné použít celou řadu metod. Jako nejvýhodnější se však jeví jednoduchá polo-kvantitativní metoda „PNH“. Pomocí této vyhodnotíme míru rizik při výskytu „aktivního střelce“ na ISS Hodonín a to na stupnici 1 – 5. Hodnocení provádíme ve třech krocích s ohledem na:

- pravděpodobnost (P),
- následky (Z),
- názor hodnotitelů (H).

Stanovíme stupeň pravděpodobnosti výskytu aktivního střelce na střední škole (Tab. 4).

Tab. 4 Pravděpodobnost výskytu „aktivního střelce“ na ISS Hodonín

Pravděpodobnost (P)	Stupeň
Nahodilá (nikdy)	1
Nepravděpodobná (1x za 50 let)	2
Pravděpodobná (1x za 10 let)	3
Velmi pravděpodobná (1x za 5 let)	4
Trvalá (1x za rok)	5

[Zdroj:[8]]

Následně stanovíme stupeň možných následků ohrožení „aktivním střelcem“ na ISS Hodonín (Tab. 5).

Tab. 5 Možné následky při výskytu „aktivního střelce“ na ISS Hodonín

Možné následky ohrožení (Z)	Stupeň
Bez zranění	1
Lehké zranění	2
Braní rukojmí	3
Těžké zranění	4
Smrt osob	5

[Zdroj: [8]]

Vyjádření stupňů ohrožení podle názoru hodnotitelů (Tab. 6).

Tab. 6 Názor hodnotitelů

Názor hodnotitelů (H)	Stupeň
Zanedbatelný vliv na míru nebezpečí	1
Malý vliv na míru nebezpečí	2
Větší, zanedbatelný vliv na míru ohrožení a nebezpečí	3
Velký a významný vliv na míru ohrožení a nebezpečí	4
Více významných a nepříznivých vlivů na závažnost a následky ohrožení a nebezpečí	5

[Zdroj:[8]]

Každé z jednotlivých rizik (Tab. 7) ohodnotíme dle stupňů v přechozích tabulkách (Tab. 4, 5, 6).

Tab. 7 Hodnocení rizik při výskytu „aktivního střelce“ (AS) na ISŠ Hodonín

Riziko při výskytu AS	Pravděpodobnost vzniku (P)	Možné následky ohrožení (Z)	Názor hodnotitelů (H)
„AS“ (student)	3	5	4
„AS“ (cizí osoba)	3	5	4
„AS“ vnikne do budovy	3	5	5
„AS“ nevnikne do budovy	3	2	3
„AS“ způsobí zranění osob	3	5	4
„AS“ způsobí smrt osob	3	5	5
„AS“ způsobí smrt zasahujících policistů	3	5	2

[Zdroj: [autor]

Za použití vzorce $P \times Z \times H = R$ vypočteme hodnoty pro jednotlivá rizika při výskytu „aktivního střelce“ na ISŠ Hodonín (Tab. 8), poté dle Tab. 9 určíme stupeň hodnocení rizik.

Tab. 8 Výpočet míry PNH

	Druhy rizik při výskytu „AS“	$P \times Z \times H = R$	Rizikový stupeň
1	„AS“ (student)	60	II.
2	„AS“ (cizí osoba)	60	II.
3	„AS“ vnikne do budovy	60	II.
4	„AS“ nevnikne do budovy	12	III.
5	„AS“ způsobí zranění osob	60	II.
6	„AS“ způsobí smrt osob	75	II.
7	„AS“ způsobí smrt zasahujících policistů	30	III.

[Zdroj: autor]

Z uvedené Tab. 9 vidíme, že čím je číslo výsledného rizika vyšší, tím naléhavější je nutnost přijetí opatření k zajištění bezpečnosti osob na ISS Hodonín.

Tab. 9 Hodnocení rizik metodou PNH

Rizikový stupeň	R	Míra rizika
I.	> 100	Nepřijatelné riziko
II.	51 - 100	Nežádoucí riziko
III.	11 – 50	Mírné riziko
IV.	3 - 10	Akceptovatelné riziko
V.	< 3	Bezvýznamné riziko

[Zdroj:[8]]

Provedenou jednoduchou polo–kvantitativní metodou „PNH“ bylo zjištěno, že každý výskyt „aktivního střelce“ přináší vysoká rizika, která by měla za následek zranění a smrt osob. Jako mírné riziko bylo vyhodnoceno, pokud by se „aktivní střelec“ nedostal do budovy ISS Hodonín. Zde je tedy opět třeba uvést, že se potvrdily výsledky se SWOD analýzy a v budoucnu je třeba vložit finanční prostředky do zabezpečení budovy ISS Hodonín, a tímto tak minimalizovat následky případného útoku „aktivního střelce“. Jako další mírným rizikem bylo vyhodnoceno, že by na místě došlo k úmrtí zasahujících policistů.

5.4 Vyhodnocení rizik pomocí Ishikawova diagramu

Při posuzování rizik při výskytu „aktivního střelce“ na střední škole není možné tyto posuzovat jen z hlediska jeho výskytu. Mezi rizika je třeba zakomponovat i okolnosti, které by mohly ztížit zásah Policie ČR na místě a taktéž zvýšit počty zraněných a mrtvých osob. Pozorováním a osobní zkušeností a praxí u Policie ČR jsem stanovil následující oblasti, které při souhře náhod zapříčiní ztráty na životech.

Stavebně technické řešení budovy:

- nezabezpečení vstupu přes jídelnu
- nezabezpečení hlavního vstupu
- nezabezpečení bočního vstupu

- členitost objektu
- schodiště
- okna v 1. nadzemním podlaží
- čtyři nadzemní podlaží
- nemožnost uniknout osobám ve vyšších patrech
- uzamčené požární schodiště

Ostatní vlivy:

- média informují v přímém přenosu
- zájem obyvatel (na místě)
- mnoho osob v blízké ZOO nebo na parkovišti
- množství zraněných nebo mrtvých
- panika příbuzných na místě

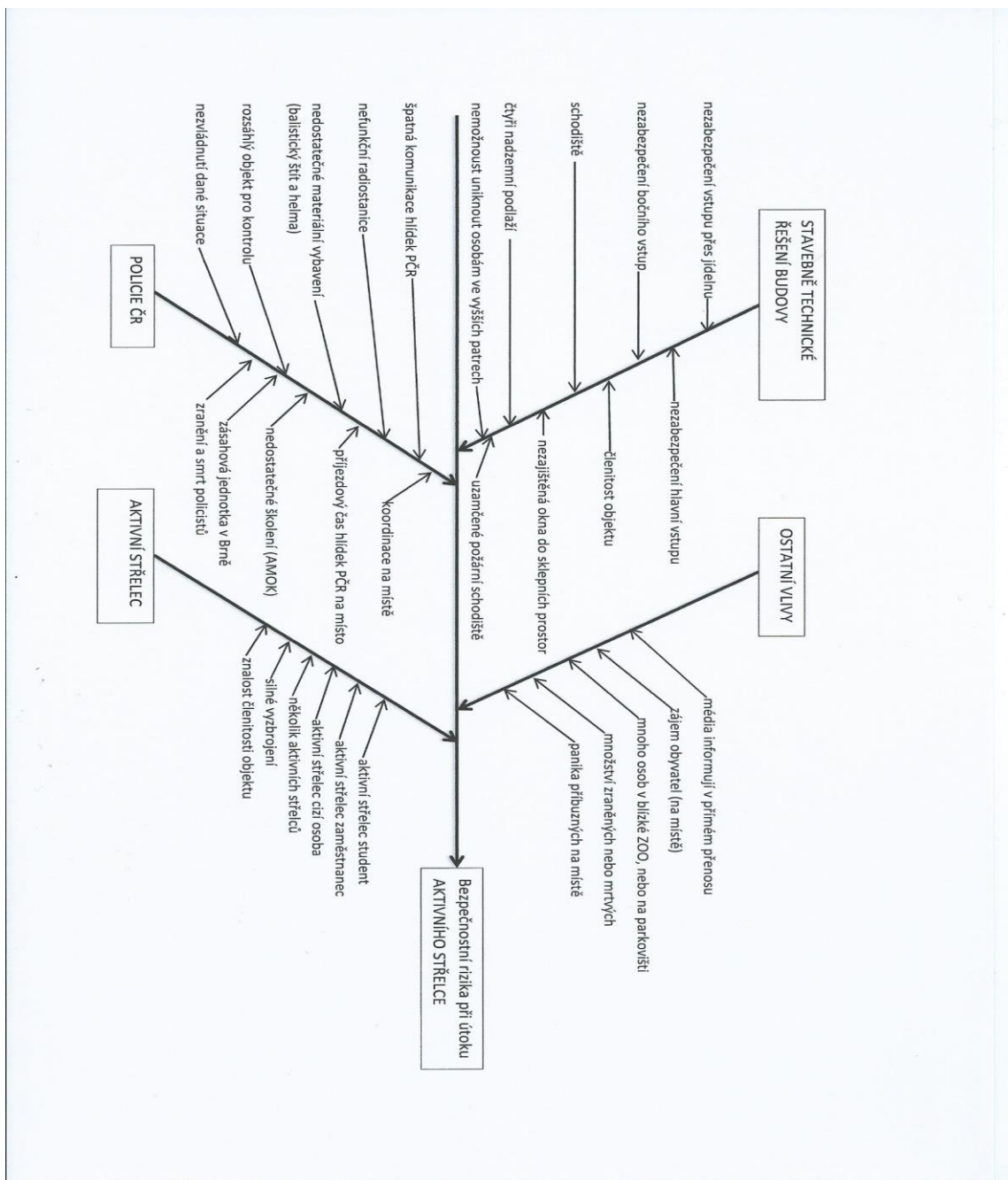
POLICIE ČR:

- špatná komunikace hlídek PČR
- koordinace na místě
- nefunkční radiostanice
- příjezdový čas hlídek PČR na místo
- nedostatečné materiální vybavení (balistický štít a helma)
- nedostatečné školení (AMOK)
- rozsáhlý objekt pro kontrolu
- zásahová jednotka v Brně
- zranění a smrt policistů
- nezvládnutí dané situace

Aktivní střelec:

- aktivní střelec student

- aktivní střelec zaměstnanec
- aktivní střelec cizí osoba
- několik aktivních střelců
- znalost členitosti objektu
- silné vyzbrojení

Obrázek 2 Ishikawův diagram

[Zdroj: autor]

Pomocí této metody vidíme významné příčiny s plynoucími následky. Je zřejmé, že zejména stavebně technické řešení budovy není možné měnit, i když pouhé odemčení požárního schodiště pro únik osob z horních pater budovy zachrání velké množství osob. Ostatní aspekty a případná cvičení policistů v samotné budově školy by v budoucnu v případě výskytu „aktivního střelce“ mohla snížit počty zraněných popř. mrtvých osob.

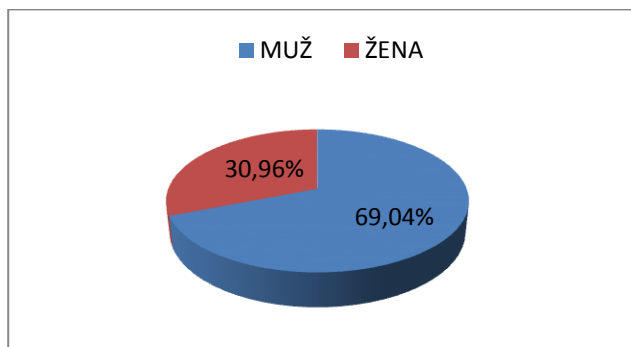
5.5 Dotazníkové šetření mezi studenty střední školy

Při tvorbě dotazníku jsem postupoval tak, aby otázky nebyly složité, byly věcné a pochopitelné. Otázky byly koncipovány jako uzavřené (Příloha 1). Studentům ISŠ Hodonín byl dotazník vysvětlen a bylo jim zaručeno, že dotazník je anonymní a poslouží výhradně k účelům bakalářské práce. Dotazníky byly respondentům předány osobně. Nebylo záměrem mezi dotazovanými studenty hledat potencionálního „aktivního střelce“. Spíše jsem se zaměřil na oblasti povědomí o útocích na školách, šikany, zbraní ve škole, opatření souvisejících s možným výskytem „aktivního střelce“ na škole. Dotazníky byly rozdány studentům druhých a třetích ročníků a to jak maturitních, tak učňovských oborů. Celková návratnost byla 100 %, jelikož ze strany vyučujících bylo zabezpečeno vyplnění dotazníků v hodině a jejich následné vysbírání. Problematika „aktivního střelce“ studenty i vyučující oslovila a byla domluvena další spolupráce. Celkově bylo vyplněno 84 dotazníků.

5.5.1 Výsledky dotazníkového šetření

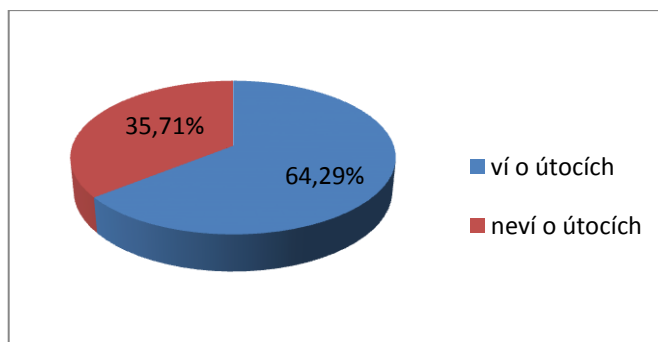
Výsledky dotazníkového šetření jsou vyobrazeny v grafech číslo 1 až 17 se stručným komentářem:

- **Označte pohlaví respondenta** (otázka č. 1) - vyhodnocením otázky bylo zjištěno, že mezi respondenty byly většinou muži a to v počtu 58 (69,04 %), zbytek tvořily ženy v počtu 26 (30,96 %). (Graf 2)

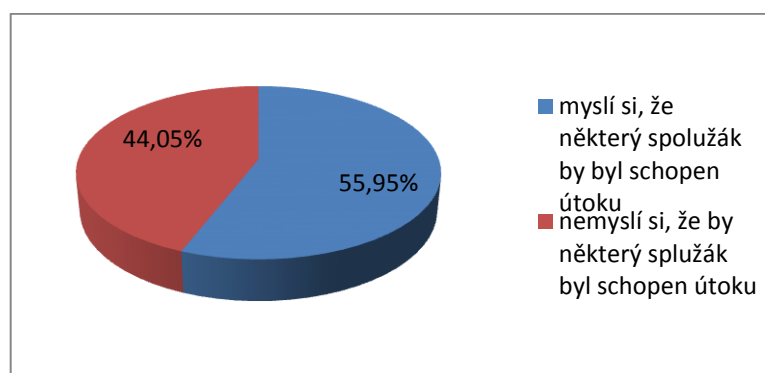
Graf 2 Pohlaví respondentů [Zdroj: autor]

- **Máte povědomí o útocích na školách** (otázka č. 2)? - vyhodnocením otázky číslo 2 bylo zjištěno, že o útocích na školách má povědomí 54 respondentů tj. 64,3 %, a nemá povědomí 30 respondentů tj. 35,7 %. (Graf 3)

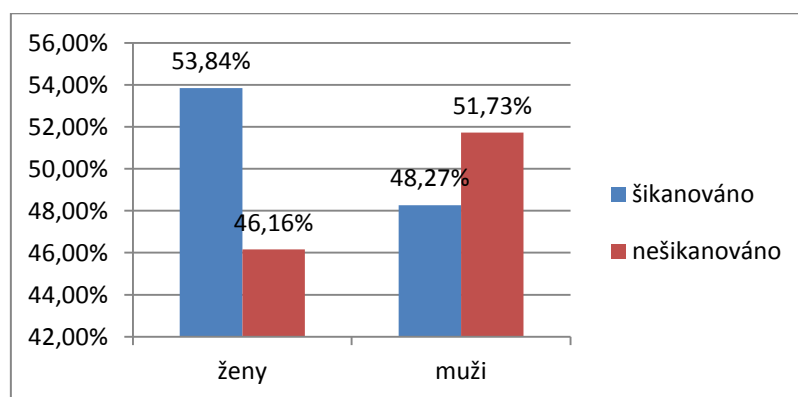
Graf 3 Povědomí o útocích [Zdroj: autor]

- **Myslíte si, že by některý ze spolužáků byl schopen takového útoku (otázka č. 3)?** - tato otázka měla být pouze orientační, kdy původně jsem nepředpokládal, že by počet kladných odpovědí byl nějak vysoký. Samotný výsledek je dosti zarážející, jelikož kladně odpovědělo 47 respondentů tj. 55,95 %. Opačný názor na své spolužáky má 37 respondentů tj. 44,05 %. Jelikož je zde více než 50 % odpovědí kladných, je otázkou, zda je to zapříčiněno špatnými vzájemnými vztahy studentů, osobní zkušeností, nebo si opravdu myslí, že by se mezi nimi mohl „aktivní střelec“ vyskytovat. (Graf 4)

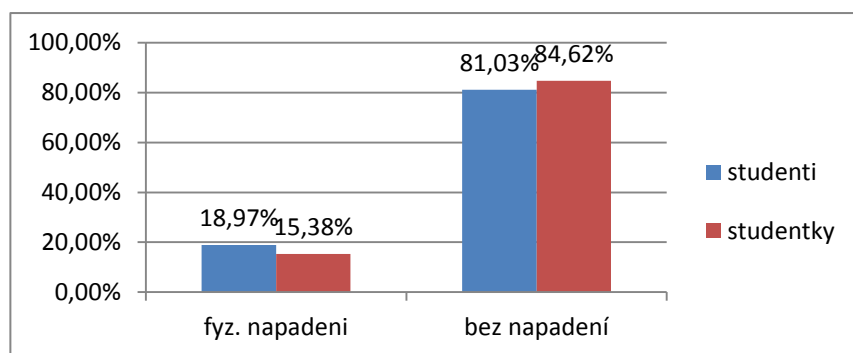
Graf 4 Možnost útoku spolužáka [Zdroj: autor]

- **Zažil(a) jsi šikanu (otázka č. 3)?** - u otázky číslo 3 jsem předpokládal, že většina odpovědí bude ANO, jelikož nějakou formu šikany zažil asi každý. Z výsledků vyplynulo, že větší část studentek ISS Hodonín zažila šikanu a to v počtu 14 (53,84 %), zbylé studentky odpověděly záporně v počtu 10 (46,16 %), u studentů zažilo šikanu 28 respondentů (48,27 %) a nebylo šikanováno 30 respondentů (51,73 %). (Graf 5)

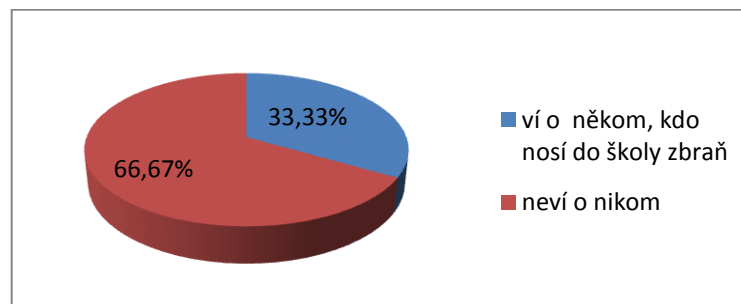
Graf 5 Šikana [Zdroj: autor]

- **Byl(a) jsi při tom fyzicky napaden(a)** (otázka č. 4)? – zde navazují na předchozí otázku č. 3. Šikana většinou souvisí s nějakou formou násilí a to ve většině s fyzickým, jelikož fyzické násilí je projevem impulzivního jednání agresora, vyplývá ze situace, je impulzivní a mnohdy nepromyšlené. U dotazovaných studentek, ačkoliv tyto přiznaly šikanu ve větší míře, byly pouze čtyři napadeny t.j 15,38 %, a bez fyzického napadení bylo 22 dotázaných t.j. 84,62 %. Taktéž u studentů je počet fyzicky napadených nižší a to v počtu 11 (18,97 %), a bez fyzického napadení 47 dotázaných t.j. 81,03 %. Při procentuálním srovnání studentů a studentek ISS Hodonín jsou hodnoty takřka totožné. (Graf 6)

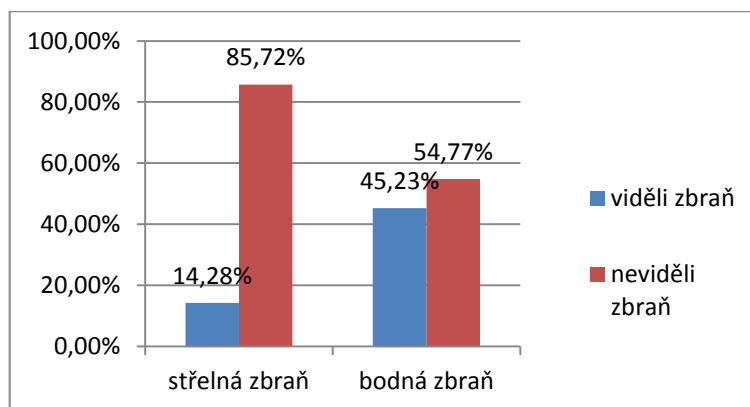
Graf 6 Fyzické napadení při šikaně [Zdroj: autor]

- **Víš o někom, kdo nosí do školy zbraň** (otázka č. 5)? - u násilí páchaného ve školách je největším nebezpečím použití různých zbraní, nebo věcí, které mohou jako zbraně sloužit. Z tohoto důvodu byli studenti dotázáni, zda ví o někom, kdo nosí do školy zbraň. Z obdržených odpovědí bylo zjištěno, že 28 tazatelů t.j. 33,33 % ví o někom, kdo nosí do školy nějakou zbraň. Záporně odpovědělo 56 studentů t.j. 66,67 %. Vzhledem k tomu, že téměř 1/3 studentů odpověděla, že někdo nosí do školy zbraň, je útok za použití zbraně celkem vysoký. (Graf 7)

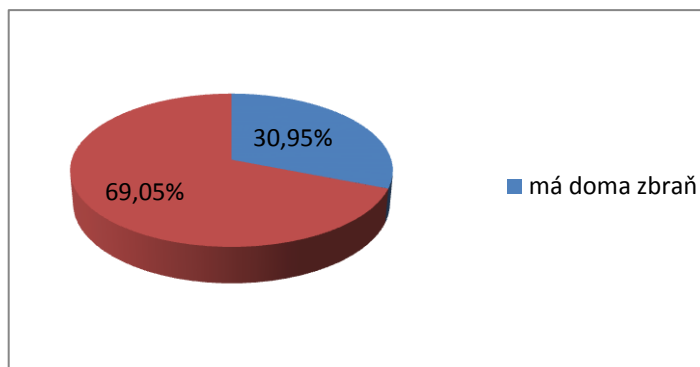
Graf 7 Nošení zbraní do školy [Zdroj: autor]

- **Zastoupení zbraní** (otázka č. 7, 8) - V otázce č.7, 8 byli studenti dotázáni na typy zbraní, které u spolužáků viděli. Tento graf navazuje na předchozí a je jeho logickým pokračováním. Studenti byli dotazováni na střelné zbraně (pistole, plynovky, airsoft) a dále bodné zbraně (nůž, motýlek, bodák). V případě střelné zbraně byla odpověď v počtu 12 (14,28 %) z 84 respondentů. U bodné zbraně je zjištění daleko vyšší a to v počtu 38 (45,23 %). Toto číslo je však zavádějící, jelikož jak se říká „každý muž má v kapse nůž“, a tento samozřejmě používá pouze pro to, pro co byl vyroben. U střelné zbraně je to však něco jiného. I kdyby jednu zbraň viděli všichni kladně odpovídající, musíme se ptát na důvod, proč někdo nosí do školy střelnou zbraň. (Graf 8, 9)

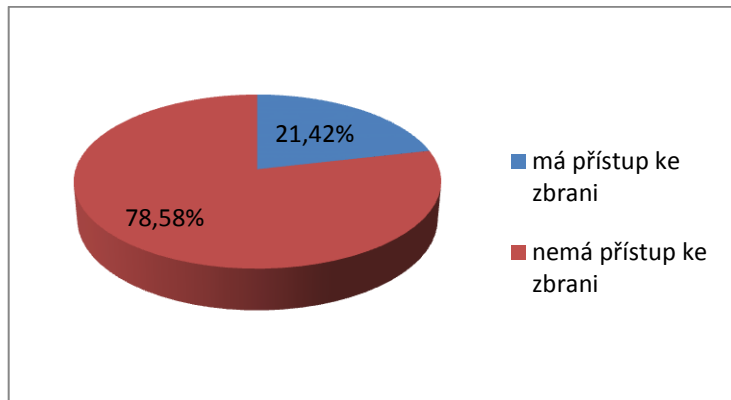
Graf 8, 9 Druhy zbraní [Zdroj: autor]

- **Máte doma střelnou zbraň** (otázka č. 9)? - nám ukazuje množství střelných zbraní v domácnostech, přičemž 26 respondentů odpovědělo, že má doma střelnou zbraň tj. 30,95 % z celkového počtu dotázaných. (Graf 10)

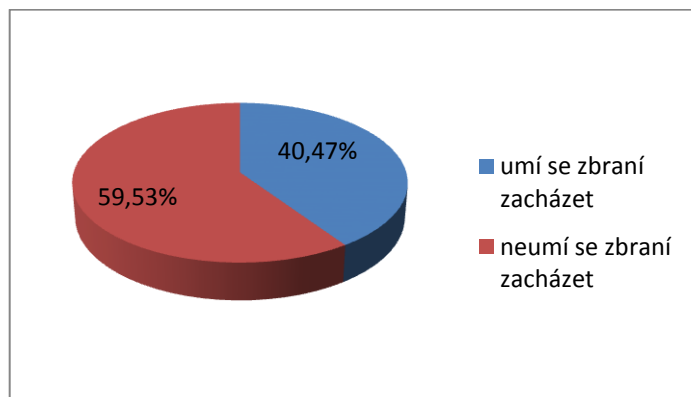
Graf 10 Střelná zbraň doma [Zdroj: autor]

- **Máte ke zbrani přístup** (otázka č. 10)? - celkem 18 (21,42 %) dotazovaných odpovědělo ANO. Záporná odpověď byla zodpovězena v počtu 66 (78,58 %). (Graf 11)

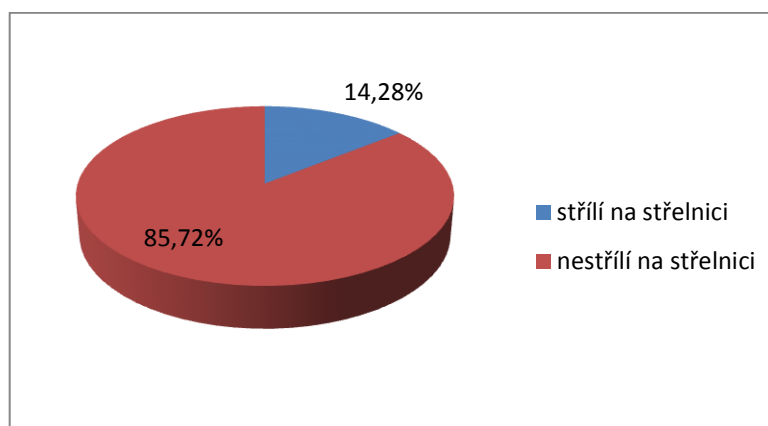
Graf 11 Přístup ke zbrani [Zdroj: autor]

- **Umíte zbraň používat** (otázka č. 11)? - zde se dostáváme o otázce zacházení se zbraní. Studenti i studentky odpověděli kladně v počtu 34 (40,47 %). Zbýlých 50 (59,53 %) respondentů odpovědělo, že neumí zbraň používat. (Graf 12)

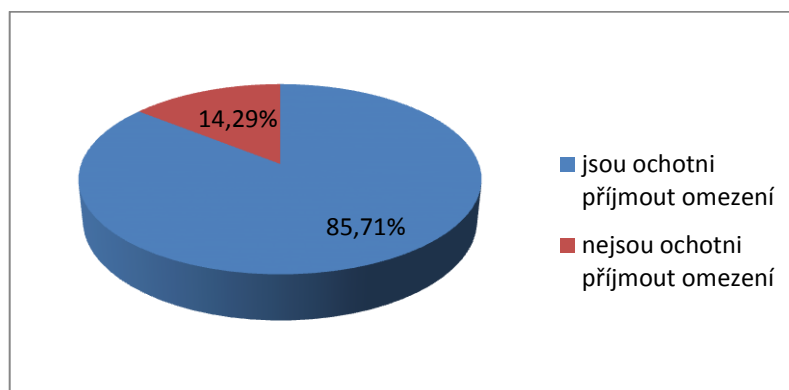
Graf 12 Zacházení se zbraní [Zdroj: autor]

- **Střelíte na střelnici (otázka č. 12)?** – zde je navázáno na předchozí otázky, kdy bylo zjištěno, že na střelnici střílí 12 (14,28 %) dotázaných. Odpověď NE označilo 72 (85,72 %) dotázaných. Vzhledem k tomu, kolik respondentů odpovědělo, že má doma zbraň a že s ní umí zacházet, je zjištěných 14,28 % relativně nízké číslo. (Graf 13)

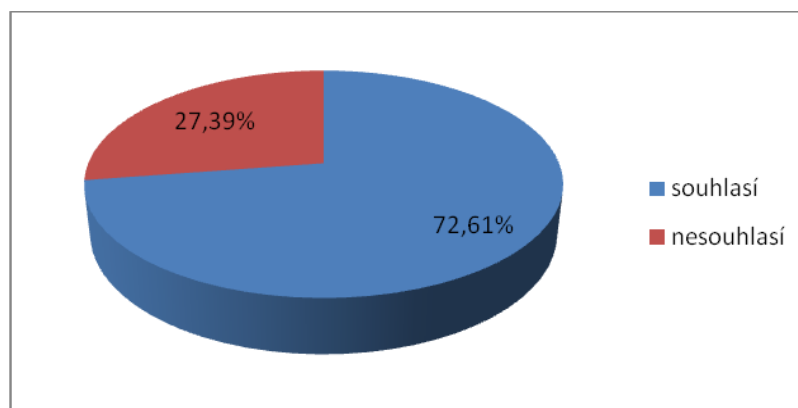
Graf 13 Návštěva střelnice [Zdroj: autor]

- **V případě možného výskytu „aktivního střelce“ jste ochotni přijmout určitá omezení (otázka č. 13)?** – v následujících otázkách jsem se pokoušel zjistit, zda by při hrozícím nebezpečí „aktivního střelce“, byli studenti ochotni přijmout určitá omezení, směřujících k jejich ochraně. V drtivé většině, pokud je otázka položena obecně, jsou ochotni strpět určitá omezení a kontrolu, kdy 72 (85,71 %) dotázaných odpovědělo ANO. Zbýlých 12 (14,29 %) dotázaných odpovědělo NE, kdy z tohoto počtu bylo 5 studentek a 7 studentů. Pokud jsem formuloval opatření konkrétně (otázka č. 14, 15, 16), nebyli studenti ochotni tato přijmout v takové míře. (Graf 14)

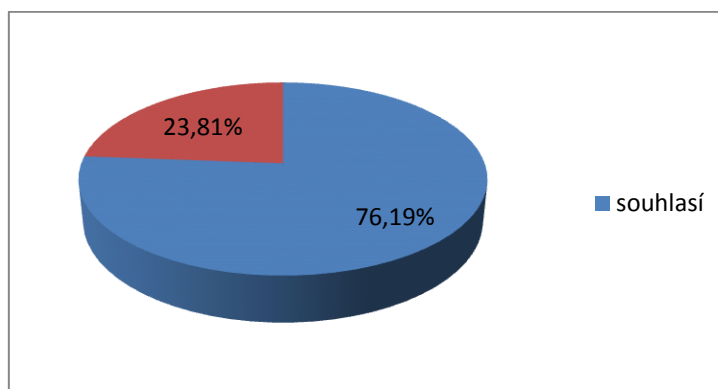
Graf 14 Ochota přijmout opatření [Zdroj: autor]

- **Kontrolovaný vstup do školy, docházkové systémy** (otázka č. 14) - otázky se týkají konkrétních opatření (pro studenty možných omezení), k zajištění bezpečnosti studentů a zaměstnanců školy. S docházkovým systémem souhlasilo 61 (72,61 %) dotazovaných a nesouhlasilo 23 (27,39 %). (Graf 15)

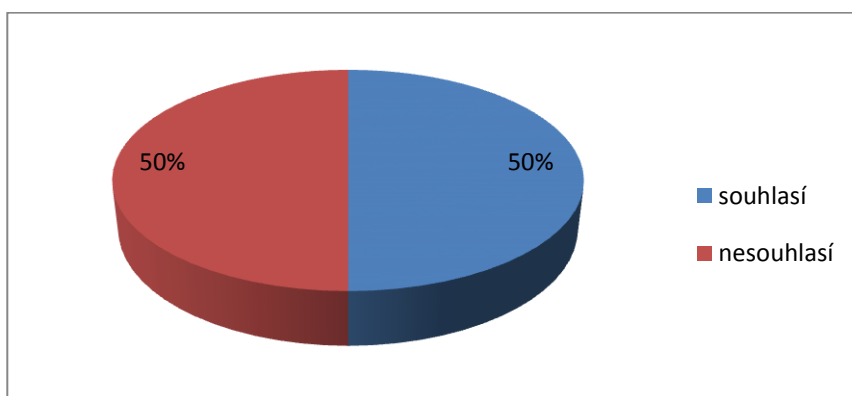
Graf 15 Kontrolovaný vstup [Zdroj: autor]

- **Kamerový systém** (otázka č. 15) – zde odpovědělo 64 (76,19 %), že souhlasí s kamerovým systémem ve škole. Zbýlých 20 (23,81 %) dotázaných nesouhlasí se zavedením kamerového systému. (Graf 16)

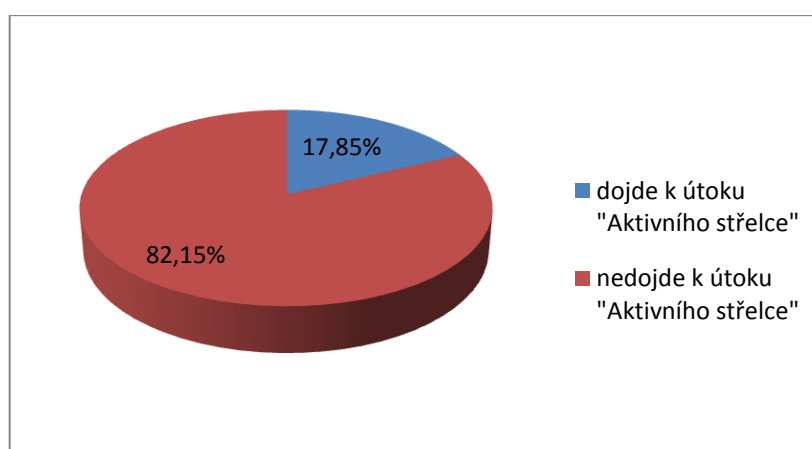
Graf 16 Kamerový systém [Zdroj: autor]

- **Pracovníci security u vchodu společně s bezpečnostním rámem** (otázka č. 16) – tato otázka byla pro studenty (respondenty) asi největším oříškem. S předešlými dvěma opatřeními souhlasili 3/4 dotázaných, jelikož tato nepředstavovala pro jejich kontrolu vesměs žádná omezení. V případě přítomnosti pracovníků security, bezpečnostního rámu u vstupu do školy a následných prohlídek v případě zamezení vstupu, 42 dotázaných tj. 50 % vnímá jako zásah do svých práv a svobod a nesouhlasí s takovým opatřením. (Graf 17)

Graf 17 Pracovníci security, bezp. rám [Zdroj: autor]

- **Myslíte si, že v nejbližší době dojde k útoku „aktivního střelce“ na střední škole** (otázka č. 17)? - poslední otázka vede studenty k zamyšlení, zda může v nejbližší době dojít k útoku „aktivního střelce“ na střední škole. Celkem 15 (17,85 %) dotázaných se domnívá, že k takovému útoku dojít může, a 69 (82,15 %) dotázaných uvádí, že nemůže. (Graf 18)

Graf 18 Dojde k útoku [Zdroj: autor]

5.5.2 Shrnutí dotazníkového šetření

Jak lze zjistit z provedeného šetření respondenty byli studenti 2. a 3. ročníků ISŠ Hodonín. Jednalo se studenty učňovských i maturitních oborů. Mezi těmito byli muži (69,04 %) i ženy (30,96 %). Tito ve svých oborech dosahují různých studijních výsledků.

Z provedeného dotazníkového šetření bylo od dotazovaných zjištěno, že velká část zažila šikanu, při které byla fyzicky napadena. Ve škole se vyskytují zbraně a to jak bodné, tak samozřejmě daleko nebezpečnější střelné. Tuto u některého ze spolužáků vidělo 33,33 % dotázaných. Taktéž v domácnostech respondentů se zbraně vyskytují a tito k nim mají přístup, umí s nimi zacházet, avšak střelnici navštěvuje jen zlomek (14,28 % dotázaných). Dále bylo zjištěno, že 55,95 % respondentů se domnívá, že by některý ze spolužáků mohl být „aktivním střelcem“. Zda je uvedené číslo zkreslené, nebo jen v lidech v současné době přetrvává strach z útoků, ke kterým došlo v ČR (Žďár nad Sázavou, Uherský Brod). Z obecného hlediska jsou studenti ochotni přijmout jistá omezení související s jejich bezpečností, jako jsou kamerové systémy a kontrolované vstupy. Celých 50 % však odmítá hlavní vstup zajištěn bezpečnostním rámem s pracovníky security, případnou prohlídkou na zbraň. Zde je rozpor s obavou, že by některý ze spolužáků mohl být „aktivním střelcem“.

6 NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

Ochrana osob ve školských zařízeních je důležitou a v poslední době nezbytnou součástí života školy, do které bude v budoucnu vkládána nemalá finanční částka. V dnešní době technického pokroku si stačí jen vybrat zařízení, do kterého bude investováno, kdy zřizovatelé těchto objektů se budou muset rozhodnout jak zabezpečit ochranu studentů a zaměstnanců škol. Níže uvedená opatření je možné provést jednotlivě, či jako celek a záleží pouze na zřizovateli a množství finančních prostředků, které může do ochrany vložit.

6.1 Návrh zabezpečení ochrany střední školy pomocí kontrolovaného vstupu (docházkový systém)

Kontrolovaný vstup neboli docházkový systém je moderní zařízení, které umožní vstup pouze osobě mající přístupový čip nebo vstupní kartu. Zařízení se skládá z přístupového snímacího terminálu, který je umístěn u dveří. Dveře jsou jištěny elektronickým zámkem.

Jednalo by se celkem o dva přístupové snímací terminály. Tyto by byly umístěny:

- hlavní vstup do budovy školy,
- průchod mezi jídelnou a budovou školy.

Studenti a zaměstnanci školy by měli přístupovou kartu, se stanoveným oprávněním pro vstup. Studenti by používali pouze hlavní vstup do školy a průchod do jídelny. Součástí zřízení kontroly vstupu by byla taktéž instruktáž o používání zařízení. V Tab. 10 se nachází orientační kalkulace systému kontrolovaného vstupu technologie NetAXS. [23]

Tab. 10 Systém elektronické kontroly vstupu – technologie NetAXE

Název	Počet (ks)	Cena (Kč)
Dveřní kontrolér NetAXS-123 v plastovém krytu, včetně zámků	2	23 250,-
Bezkontaktní čtečka iCLASS/Mifare/DESFire	4	10 764,-
WIN-PAK SE 4,0 pro správu EKV, program pro správu přístupových systémů	1	39 337,-
Termosublím, Tiskárna karet s podavačem	1	49 100,-
Plastová karta MIFARE	400	70 800,-
Programování karet, 131 software	1	16 000,-
Celkem	-	209 251,-

[Zdroj: autor]

Jedná se o orientační kalkulaci, kdy do této není započítána práce za instalaci, kabeláž a drobný elektroinstalační materiál.

6.2 Návrh zabezpečení střední školy kamerovým systémem

Dílkím zabezpečením budovy školy je návrh rozšíření stávajícího kamerového systému. Tento by byl doplněn o tři kamery. Tyto by byly umístěny u hlavního vstupu do budovy, bočního vstupu a přechodu mezi jídelnou a budovou školy. Kamera u hlavního vstupu by kontrolovala příchozí osoby a tato by mohla být prvotně součástí stávajícího zabezpečení vstupního vchodu, jelikož obsluha elektronického zámku vstupních dveří by měla optický přehled, kdo stojí u vstupních dveří. Následně v návaznosti na finanční možnosti by byly montovány další komponenty.

Tab. 11 Komponenty kamerového systému

Název	Počet (ks)	Cena (Kč)
½.8“ Den/noc IP venkovní kamera s volitelným objektivem	2	34 124,-
½.8“ Den/noc IP kamera	1	9 902,-
Instalační konzoly se skrytým vedením	3	930,-
Celkem	-	44 956,-

[Zdroj: autor]

6.3 Návrh na fyzickou ochranu střední školy

Jednou z možností jak zabezpečit budovu školy je taktéž možnost využití pracovníků soukromé bezpečnostní služby. Tito by při ranním příchodu žáků do školy kontrolovali jejich průchod přes detektor kovů, který by byl umístěn u vstupních dveří. Osobní konzultací s jednatelem firmy ASG service s.r.o s panem Patrikem Bazalou bylo zjištěno, že hodinová sazba na jednoho pracovníka ostrahy je 115,- Kč + DPH. V případě jednoho pracovníka ostrahy, který by činnost vykonával v školském objektu v pracovní dny v době od 07:00 – 15:30 hod. by měsíční náklady činily 92.000,- Kč + DPH. V níže uvedené tabulce (Tab. 12) je orientační výpočet ceny detektorů kovů. [23]

Tab. 12 Detektory kovů Garret

Název	Počet (ks)	Cena (Kč)
Detektor kovů Garret Magnascenner CS - 5500	1	154 121,-
Detektor kovů Garret CSI PRO - POINTER (dohledávač kovů)	1	4 119,-
Celkem		158 240,-

[Zdroj: autor]

ZÁVĚR

Je snahou každé země prezentovat své školství jako kvalitní a to nejen výukou, ale taktéž bezpečností, která ve školském zařízení panuje. Každý stát je povinen zajistit bezpečí právě studující generaci, aby v budoucnu tato mohla svými inovativními návrhy přispět pro blaho země.

Cílem bakalářské práce byla analýza rizik, která mohou mít negativní vliv při výskytu „Aktivního střelce“ na střední škole. V teoretické části jsem se věnoval popisem dané problematiky, charakteristikou střelců a dále různým vlivům, které mohou mít vliv na agresivitu osob.

V praktické části jsem se zabýval analýzou rizik na ISS Hodonín, Lipová alej 21.

Použitím SWOD analýzy byly stanoveny silné a slabé stránky a dále příležitosti a hrozby. Z analýzy vyplývá, že ISS Hodonín by v budoucnu měla investovat do zabezpečení objektu proti neoprávněnému vstupu.

Provedenou jednoduchou polo–kvantitativní metodou rizik „PNH“ a taktéž definováním rizik pomocí Ishikawova diagramu bylo zjištěno, že jakýkoliv výskyt „aktivního střelce“ na této střední škole nese vysoká rizika pro případná zranění a ztráty na životech.

Provedeným dotazníkovým šetřením bylo zjištěno povědomí studentů ISS Hodonín o uvedeném tématu, zbraních ve škole a dále ochota přijmout opatření při možném výskytu střelce.

V poslední kapitole jsem se zaměřil na návrh opatření včetně finančního rozpočtu, která by zvýšila ochranu ISS Hodonín a tím minimalizovala rizika při výskytu „aktivního střelce“.

Výsledky dotazníkového šetření byly předány výchovné poradkyni na ISS Hodonín. Škola také projevila zájem o přednášky týkající se popsaného problému a taktéž osvěty týkající se právního vědomí studentů.

Závěrem je třeba uvést, že v případě, že se v některém školském zařízení vyskytne „aktivní střelec“, bude jeho útok mít nedozírné následky ve smyslu zraněných osob a ztrátách na životech. Každý zřizovatel by měl předpokládat, že k útoku může přijít i v jeho zařízení, a jeho snahou musí být ochrana studentů a zaměstnanců i za cenu velkých finančních investic. Zde nemůžeme říci, že výše investic do bezpečnostních opatření je neadekvátní způsobené škodě, jak je tomu u jiných mimořádných událostí.

Život a zdraví, a to zejména našich dětí, je třeba chránit i za cenu částečného omezení svobod, všudypřítomných kamer a různých prohlídek.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BECKER, Gavin de. *Dar strachu*. Vyd. 1. Překlad Jiří Podešva. Frýdek-Místek: Alpress, 1998, 366 s. ISBN 80-7218-143-2
- [2] ČERMÁK, Ivo. *Lidská agrese a její souvislosti*. Vyd. 1. Žďár nad Sázavou: Fakta, 1998, 204 s. ISBN 80-902614-1-8
- [3] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 445 s. ISBN 978-80-7380-461-9
- [4] KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2005, 256 s. ISBN 80-7367-014-3
- [5] NOVOTNÝ, Petr. *Epidemie delikvence*. Vyd. 1. Liberec: Dialog, knižní velkoobchod a nakladatelství, 2006, 62 s. ISBN 80-86761-45-2
- [6] SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010, 276 s. ISBN 978-80-210-5288-8
- [7] ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012, 2 sv. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5
- [8] ŠEFČÍK, Vladimír. *Analýza rizik*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009, 98, [11] s. ISBN 978-80-7318-696-8
- [9] ČESKO. *Zákon č. 1 ze dne 1. ledna 1993, Ústava České republiky: stav k 1.1.1993*. In: *Sbírka zákonů České republiky. 1993, částka 1*, Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>
- [10] ČESKO. *Zákon č. 119 ze dne 2. dubna 2002, o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních)*. In: *Sbírka zákonů České republiky. 2002, částka 52*, Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>
- [11] ČESKO. *Zákon č. 239 ze dne 9. srpna 2000, o integrovaném záchranném systému*. In: *Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73*, Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>
- [12] ČESKO. *Zákon č. 273 ze dne 11. srpna 2008 o Policii České republiky*. In: *Sbírka zákonů České republiky. 2008, částka 91*, Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>

- [13] ČESKO. *Zákon č. 561 ze dne 10. listopadu 2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání*, In: *Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 190*, Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>
- [14] BADOŠEK, Radim. Extrémní násilí ve školách. *Psychologické dny*, [online]. [2014-11-06]. Dostupné z: <http://cmps.ecn.cz/pd/2008/pdf/badosek.pdf>
- [15] BADOŠEK, Radim. Šílení střelci ve školách – historie, rizika, predikce útoku a bezpečnostní opatření, [online]. [2014-11-06]. Dostupné z: <http://www.sekuritaci.cz/sileni-strelci-ve-skolach-historie-rizika-predikce-utoku-a-bezpecnostni-opatreni/>
- [16] SLIMÁKOVÁ, Margit. Zlobivé děti na léčích, [online]. [2014-10-11]. Dostupné z: <http://www.margit.cz/zlobive-deti-na-lecich>
- [17] SMOLÍK, Josef. Šílení střelci: uvedení do problematiky. *Bezpečnostní teorie a praxe* 4/2011, [online]. [cit. 2014-11-04]. Dostupné z: <http://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/75-dulezite/679-sileni-strelci-vedeni-do-problematiky>
- [18] Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, [online]. [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicky-pokyn-k-sikanovani>
- [19] Katalog typových činností integrovaného záchranného systému Amok – útok aktivního střelce STČ14/IZS, [online]. [2015-02-03]. Dostupné z: <http://metodika.cahd.cz/stc/>
- [20] Největší masakry ve školách [online]. [2015-03-21]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/tim-kretschmer-nenapadny-zak-i-sileny-strelec_109531.html#.VSZChPmsVOW
- [21] Kaźmierczak Stephen Phillip, [online]. [2015-04-09]. Dostupné z: <http://murderpedia.org/male.K/k/kazmierczak.htm>

Ostatní prameny:

- [22] Osobní rozhovor s Ing. Ludmilou Křivánkovou, pedagožkou ISS Hodonín
- [23] Osobní rozhovor s Patrikem Bazalou, jednatelem společnosti ASG service s.r.o

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

H	Názor hodnotitelů (hodnocení).
P	Pravděpodobnost.
V	Váha.
R	Riziko.
Z	Možné následky ohrožení.
VH	Vyhodnocení.
ISS	Integrovaná střední škola.
PČR	Policie České republiky.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Mapa ISS	28
Obrázek 2 Ishikawův diagram	38

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Analýza SWOT - rizik na ISŠ Hodonín	30
Tab. 2 Analýza SWOT - Rozhodovací tabulka	31
Tab. 3 Celková bilance	32
Tab. 4 Pravděpodobnost výskytu „aktivního střelce“ na ISŠ Hodonín	33
Tab. 5 Možné následky při výskytu „aktivního střelce na ISŠ Hodonín	34
Tab. 6 Názor hodnotitelů	34
Tab. 7 Hodnocení rizik při výskytu „aktivního střelce“ (AS) na ISŠ Hodonín	35
Tab. 8 Výpočet míry PNH	35
Tab. 9 Hodnocení rizik metodou PNH	36
Tab. 10 Systém elektronické kontroly vst	50
Tab. 11 Komponenty kamerového systému	50
Tab. 12 Detektory kovů Garret	51

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Grafické zobrazení SWOT analýzy	32
Graf 2 Pohlaví respondentů	40
Graf 3 Povědomí o útocích	40
Graf 4 Možnost útoku spolužáka	41
Graf 5 Šikana	41
Graf 6 Fyzické napadení při šikaně	42
Graf 7 Nošení zbraní do školy	42
Graf 8,9 Druhy zbraní	43
Graf 10 Střelná zbraň doma	43
Graf 11 Přístup ke zbraní	44
Graf 12 Zacházení se zbraní	44
Graf 13 Návštěva střelnice	45
Graf 14 Ochota přijmout opatření.....	45
Graf 15 Kontrolovaný vstup	46
Graf 16 Kamerový systém	46
Graf 17 Pracovníci security, bezp. rám	47
Graf 18 Dojde k útoku	47

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

DOTAZNÍK

ročník:

MUŽ ŽENA

1. Jste:
2. Máte povědomí o útocích na školách? ANO NE
3. Myslíte si, že by některý ze spolužáků byl schopen takového útoku?
4. Zažil(a) jsi šikanu?
5. Byl(a) jsi při tom fyzicky napaden(a) ?
6. Víš o někom, kdo nosí do školy zbraň?
7. Střelná (pistole, plynovka, airsoft)
8. Bodná (nůž, motýlek, bodák)
9. Máte doma střelnou zbraň?
10. Máte k ní přístup?
11. Umíte ji používat?
12. Střílíte na střelnici?
13. V případě vzniku možného výskytu "Aktivního střelce", jste ochotni přijmout určitá omezení?
14. Kontrolovaný vstup do školy
15. Kamerový systém
16. Pracovníci security u vchodu společně s bezpečnostním rámem
17. Myslíte si, že v nejbližší době dojde k útoku "Aktivního střelce" na střední škole?